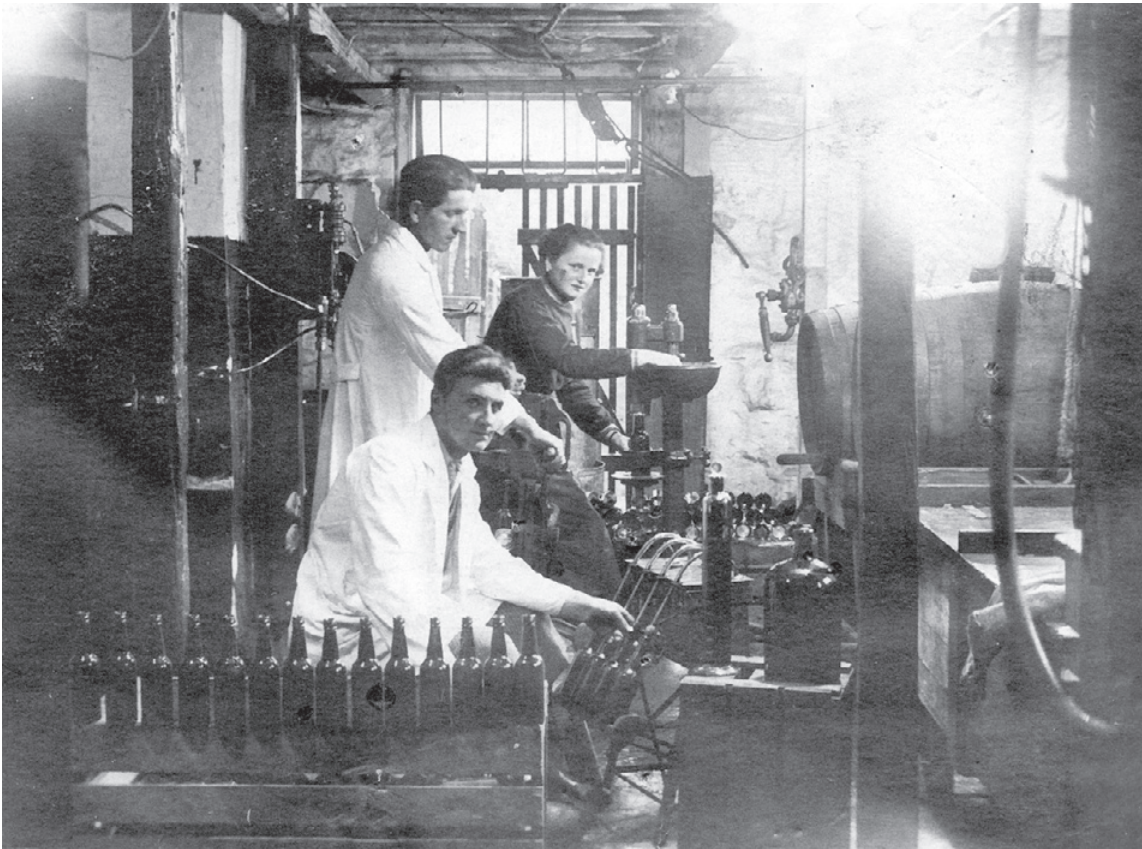

Óli Jacobsen
olijacobsen@olivant.fo

Frá Sonnu Restorff fór Hensia at arbeiða á Sjómansheiminum

Restorffs Bryggjari var í kjallaranum. Rigmor stendur við proppamaskinuna. Fremst situr Niels og tappar øl. Millum tey bæði er ein dani

kom heim og fekk latið handilin upp aftur, og hann rak handilin alla sína tíð.

Sanna var úr Hvalba. Hon var systir tann kenda skiparan Jenis á Heyggi. Denna Mohr, kona Kjartan, var systkinabarn hennara. Denna arbeiddi eisini í sínum ungu døgum í handlinum. Hon kom eisini javnan til Sannu at vitja. Eg minnst, at hon plagdi at hava synirnar Poul og Høgna við sær. Høgna var so friðarligur og gjørði ikki nógv um seg. Men Poul var meira buldrasligur. Tá plagdi eg at fáa til uppgávu at fara túr við teimum. So var friður av Poul ta løtuna!

Her var so stuttligt, tí tað komu so nógv fólk inn á gólvið. Ein, sum eg eisini minnst, var Oluffa á Frælsinum, sum var gift við Johannes Simonsen, av Brúnni, í Norðragøtu. Hon var kend fyri sítt lætta sinni og fyri at vera sera skemtingarsom.

Sanna var eitt deiligt menniskja

Sanna Restorff var eitt soverðið deiligt menniskja at vera hjá. Tá ið eg skuldi vaska klæði í kjallaranum, fór hon sjálv upp at kynda undir grýtuna. So plagdi hon at siga: “Hensia, góða, nú er vatnið heitt.”

So fór eg upp, fekk drekka, og so báðar oman at vaska. Tá var tað

soleiðis, at man vaskaði við fyrra vatni, skolaðu í millum og vaskaðu so aftur við seinna vatni. Hon trallaði og sang altíð. So kundi hon taka til: “Ere vi små, så ere vi raske”. Tá ið vit vóru lidnar at vaska og at hanga klæðini upp, segði hon: “Far nú og legg teg eina løtu, góða, tú fór so tíðliga upp í morgun.”

Tá ið eg vaknaði aftur, stóð hon við bakka við nátturða framman fyri mær. So fór eg upp, vaskaði upp frá nátturða, og so fekk eg frí. Soleiðis var lívið tá.

Hósdagur var fastur frídagur. Tað var so ymiskt við frídøgum hjá arbeidsgentum. Summar høvdu frí mikudagar.

Tey hjá Sonnu vóru so ótrúliga trúføst. Eftir, at eg var gift til Gøtu, komu tey øll javnan at ferðast, ella tey komu inn á gólvið, um leiðin gekk framvið.

Sanna gjørdist heilt gomul. Hon doyði í 1970, og tá var hon 93 ár. Hon er jarðað saman við Poul í gamla kirkjugarði beint við teirra gamla handil og bústað.

Á sjómansheimið

Tá ið eg fór frá Sannu, komu boð av sjómansheiminum, um eg ikki vildi koma har at arbeiða.

Sjómansheimið var tá rættiliga nýtt. Tað var bygt í 1923. Millum stigtakararnar at fáa tað bygt

vóru so frægir menn sum Frants Restorff, kendur sum bakari, Valdemar Lützen og Petur Poulsen, Petur Snikk. Hesir høvdu ikki nógv við sjógvin at gera, men teir høvdu hjarta fyri sjófólki.

Fyrsta leiðaraparið vóru Tomina og Harald Joensen úr Miðvági. Ein sonur teirra var J.K. Joensen, serliga kendur frá snellunum vesturi í Vágunum. Tey sótu fram til árslok 1939. Tá tók dóttir teirra Olivia við, og sat hon fram til árslok 1945.

Tá ið eg komi inn á sjómansheimið, tá siga tey, at “nú er økonoman komin”. Eg sigi: “Ha? Eg taki ikki tað plássið, tað geri eg ikki.” Hetta var als ikki tað, sum eg roknaði við.

So sigur Olivia: “Eg skal koma at hjálpa tær í køkinum nakrar dagar”. Hon var tveir dagar, tá sá eg hana ikki aftur. So mátti eg bara klára meg sjálva, og tað vísti seg eisini at ganga væl.

Tá var pápin hennara Harald framvegis stjóri, men Olivia tók við eftir hann. Eg kom júst í hesum skiftinum.

Olivia var annars gift við Óla, skiparanum á “Fossanes”, sum gekk burtur í 1938. Hon giftist aftur við einum norðmanni og búsettist í Noregi.

Tað vóru 5 gentur, sum arbeiddu á sjómansheiminum. Har var nógv at gera, tí tað kom so nógv fólk á sjómansheimið bæði at gista og eta.

Eg var eina tíð saman við Monu f. Mikkelsen, ættað úr Syðrugøtu. Hon giftist eisini við einum norðmanni, Thoralf, sum kom á sjómansheimið

undir krígnum. Hon var eini tvey ár yngri enn eg. Maðurin er deyður, men hon livir enn. Hon og børnini Annelina og Thor vóru í Føroyum í 2009, og tey vóru í mínum 90 ára føðingardegi.

Tað var so stríggið undir krígnum, tí tað var nógv, sum tað ikki var so lætt at fáa. Men vit dugdu at laga okkum til tað. Eina ferð um vikuna keyptu vit reyðsprøkur og tungur úr Vestmanna til døgurðamat. Tær skuldu so reinsast, og tað var ikki so lætt við slíkum hálum flatfiski. Men tá kom Harald við eini stálbust. Tá gekk tað so nógv skjótari.

Til døgurðan hoyrði eisini suppa. Vit plagdu at hava breyðsuppu, reyða og hvíta sagosuppu, risvelling og risgreitt við rosinum, kanelsukri og saft.

Sjómansheimið hevði stóran týðning tá í tíðini. Men tíðir broytast. Fyri nøkrum árum síðani gjørdist sjómansheimið eitt vanligt hotell.

Aftaná at eg var farin av Sjómansheiminum, fór er at arbeiða í húsunum hjá Wensil Petersen, har bretskeir heryvirmenn búðu. Hetta var omanfyri Sápuhúsið. Hermenn búðu eisini hjá landslækninum, og tað var ein dansk kvinna, sum arbeiddi har, sum bað meg til hetta arbeiðið.

Eg hevði fingið 45 kr. um mánaðin í løn á Sjómansheiminum. Í hesum starvinum bjóðaðu tey mær 45 kr. um vikuna. Hetta var sera góð løn, so eg játtaði at koma.

Har skuldi eg gera mat. Eg dugdi ikki eitt orð av enskum, tá ið eg

byrjaði. Men eg fekk at vita, at so mikið lærði eg skjótt, at eg fór at klára meg.

Men eg kom væl eftir tí enska málinum. Ein korpurálur, sum hevði við innkeyp og slíkt at gera, var so óførur at læra frá sær. Hann hevði fingið hendur á eina danska-enska orðabók. So var nakað eg ikki skilti, so kundi hetta finnast í orðabókini. Har var deiligt at vera. Men teir vóru nokk so kræsnir við mati. Teir skuldu hava fimm rættir til døgurðan, men teir ótu so lítið av hvørjum. Morgunmatur var kl. 10, og so var eg frí til umleið trý tíðina, tá ið eg byrjaði at fyrireika til døgurðan, sum bleiv etin um kvøldið.

Vit vóru níggju fólk um at passa 11 heryvirmenn.

Eg var bara einar trýggjar mánaðir hjá eingilskmonnunum. Mamma bleiv so sjúk, og so mátti eg fara heim til Streymnesar.

Ískoyti til fjórða part:

Tá vóru umrødd Jetta og Per í Streymnesi. Tey fingi umframt Onnu Sofíu 10 børn.

Komandi partur

Hensia varð forlovað við Hendrikki Dahl í 1938. Men hetta gekk ikki væl. Longu í 1939 druknaði hann beint eftir at vera komin heim úr Grønlandi tann tiltikna túrin við “Niels Finsen”.